

szédi” viszonyt megtartani, de a kétoldalú egyezmények többoldalú hálózattá bővítését célul tűzte ki. A hidegháború vége után az USA a globalizáció kihívásaival szembesült, ami egyidejűleg magába foglalja Latin-Amerika gazdaságának megreformálását. A modernizálás folyamata azonban destabilizációs veszélyeket is rejt. A szegények és gazdagok életvitele közti különbségek idővel erőszakhoz vezethetnek. A modernizálás második szakasza a politikai stabilitást igényli. A végcél: demokratikus, biztonságos „nagytertség”-ben élő társadalom kiépítése.

A 2005-ig létrehozni tervezett, az Alaszkától Tüzföldig terjedő szabadkereskedelmi zóna (FTAA) a Bush-adminisztráció apáról fiúra szálló jelszava. Brazília kivételével szinte valamennyi dél-amerikai ország egyetért az FTAA létrehozásával.

Brazília ellenkezése abból származik, hogy magának akarja megszerezni a vezető szerepet. A kontinensen Mexikó volt az első, aki az FTAA-egyesülés mellékhatásait figyelmen kívül hagyva, nem csak a gazdasági fejlődés lehetőségeit használta ki, hanem megerősítette kapcsolatait az USA-val és Kanadával. A kereskedelem hatványos növekedése mellett az USA-n belül, különösen a Demokrata Párthoz közel álló szakszervezetek köreiben határozottan vitatják a megállapodásnak azt a részét, ami lehetővé teszi mexikóiak munkavállalását az Egyesült Államokban. Ez kétségkívül belpolitikai feszültséget okoz.

A válság jelei az amerikai államok között a Clinton-adminisztráció ideje óta változtalanok. Mexikó ugyan kivált ebből a sorból, de Kuba, Haiti, Venezuela és Kolumbia a Bush-kormányzatnak is komoly problémát okoz. A nehézségek azonban nemcsak különböző országok viszonylatában jelentkeznek, hanem az USA-n belül is. Jelenleg az Egyesült Államok az ötödik legnagyobb spanyol nyelvű népesség lakóhelye. A nagy olvasztótégelyben ez a nagyszámú kisebbség nem akar felolvadni. Kultúrájuk révén jó kilátásuk van arra, hogy az USA kétnyelvű országgá váljék. Valószínűleg ez lesz Bush elnök regnálásának egyik legnagyobb belpolitikai kihívása.

Kádár József

Latin befolyás az amerikai külpolitikára

*Bierling, Stephan von: Der Einfluss der Latinos auf Amerikas Aussenpolitik.
= Internationale Politik, 2001. 9. no.*

Az USA-ban 2000-ben megtartott népszámlálás eredménye sok európaít megijesztett. A spanyol nyelvű országokból bevándorolt népesség létszáma először haladta meg az eddig legnagyobbnak tartott népcsoportét. Az európaiak ijedelmét az okozza, hogy elképzelhetőnek tartják az USA külpolitikájának elfordulását az „öreg” kontinenstől.

Már 2000-ben több mint 35 millió „Latinos” élt az USA-ban. Ennek a népcsoportnak politikai befolyását az állampolgárság megadásának akadályozásával igyekeztek enyhíteni. (Aki nem állampolgár, az természetesen nem szavazhat.) Ám így is 60%-uk kapott eddig állampolgárságot. A mexikóiak 85%-a három államban: Kaliforniában, Texasban és Illinoisban él. Amíg a feketék 80–90%-a a demokrata jelöltekre adták szavazatukat, addig a spanyol nyelvűek állásfoglalása nem ilyen egyértelmű. Ronald Reagan és George W. Bush 1984-ben, illetve 2000-ben minden harmadik latin szavazatát megkapta. A Republikánus Párt tudja, felismerte, hogy erről a szavazóbázisról nem szabad lemondania.

Ami a külpolitikát illeti, a latinok belpolitikai befolyásának megerősödését követően a figyelem már az USA-n kívüli területekre is kiterjed. Szakértők már monográfiákban elemzik a várható probléma hatásait. A Fehér Ház 2000 júniusában konferenciát rendezett „Hispanics and the future of the Americas” címmel. Ezen többek között Bob Mendez, a

Kongresszus legidősebb latin tagja, a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának tagja és Clinton elnök biztonsági tanácsadója, valamint Al Gore alelnök tartottak előadást.

A külpolitikai döntésekben a latinoknak még nincs megfelelő számú képviselőjük. Clinton elnök ideje alatt azonban a latinok száma növekedett a titkosszolgálatoknál és a honvédelmi minisztériumban. Az élet számos más területén sikeresen lobbiznak a latinok.

Ugyanakkor a látszat ellenére sem lehet a spanyol nyelvű népcsoport tökéletes egységét még csak feltételezni sem. Valamennyi latin-amerikai ország igyekszik az USA-n belül a maga diaszpóráját kialakítani. A törekvés érdekessége az, hogy az anyaországi kormányzatok nem annyira az apák/anyák, mint inkább a gyermekek latin kultúrájának és spanyol nyelvének fennmaradását szeretnék elérni.

Végezetül a sikeres lobbizás, diaszpóra-kezelés, politikai mozgalmak ellenére megállapítható, hogy a latinok befolyása az Egyesült Államok külpolitikájára elhanyagolható, nem döntő.

Kádár József